

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

NAAPURUUSSOVITTELU

Avainsanat: taloyhtiöt, asukkaat, asuminen, yhteisöllisyys, turvallisuus, monikulttuurisuus

Kenelle: taloyhtiöiden henkilökunnalle

Tavoite

Puretaan naapureiden välisiä erimielisyyksiä ehkäisten konfliktien kärjistymistä. Parannetaan asumisviihtyisyyttä erityisesti taloissa, joissa erilaiset asumisen tavat aiheuttavat haasteita.

Hyvä käytäntö pähkinänkuoressa

Naapuruussovittelussa käydään avointa keskustelua tilanteen kaikkien osapuolten kesken sovittelijoiden avulla. Puolueettomassa tilassa ja sovittelijan läsnä ollessa riidan osapuolet voivat tuoda esiin omia näkökulmiaan ja päästä yhteiseen päätökseen siitä, miten tilanne korjataan. Naapuruussovittelu noudattaa sovittelun yleisiä periaatteita, joita ovat vapaaehtoisuus, luottamuksellisuus ja puolueettomuus.

Sovittelutilanteessa kukin osapuoli ottaa vastuun omasta toiminnastaan. Vahinkoa kärsineet osapuolet saavat tyydyttävän selityksen ja kohtuullisen hyvityksen tapahtuneesta. Kestävä ratkaisu pyritään saamaan aikaan sopimuksella, jota tarvittaessa seurataan. Naapuruussovittelussa voi sovittaa ristiriitatilanteita, joissa on selkeästi määriteltävät osapuolet. Osapuolilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa käsiteltävään asiaan. Soviteltava asia täytyy pystyä konkretisoimaan (omaisuuteen kohdistuneet vahingot, sääntörikkomukset tai asukkaiden väliset kiistat).

Naapuruussovittelu on osa Suomen Pakolaisavun Kotilo-projektia (2006–2010).

Toteuttaminen

Aloitteen naapuruussovittelun käynnistämisestä voi tehdä Suomen Pakolaisavun Kotilo-projektin työntekijöille ristiriitatilanteen osapuoli, muu asukas, kiinteistöyhtiön edustaja, asumisneuvoja tai muu taho, esim. sosiaalitoimisto. Sovittelun mahdollisuutta voi mainostaa ilmoitustaululla Kotilon sivulta saatavin mainoksin. Kotilo-projektin työntekijät ottavat selvää, ovatko osapuolet kiinnostuneita sovittelusta. Naapuruussovitteluun valittavat kaksi koulutettua sovittelijaa ovat vapaaehtoisia asukkaita. Osalla heistä on maahanmuuttajatausta, joka helpottaa tilanteissa, joissa toisena tai molempina osapuolina on maahanmuuttajataustainen henkilö.

Sovittelijat keskustelevat aluksi osapuolten kanssa erikseen. Sen jälkeen tavataan kaikki yhdessä, ja osapuolet kertovat omat käsityksensä ja halutessaan tunteensa tilanteesta. Jos osapuoli on alaikäinen, mukana tulee olla huoltaja. Asukkaat saattavat olla tietämättömiä asumista säätelevistä säännöistä, joten sovittelussa kerrataan talon järjestyssäännöt ja asumista koskevat hyvät tavat.

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

NAAPURUUSSOVITTELU

Sovittelijat auttavat osapuolia löytämään molemmille sopivan ratkaisun tilanteeseen. Lopuksi osapuolet sopivat kohtuullisesta hyvityksestä. Usein anteeksipyyntö ja lupaus molempia kunnioittavasta käyttäytymisestä riittävät. Ratkaisun perusteella laaditaan kirjallinen naapuruussovittelusopimus, josta käyvät ilmi yhdessä sovitut asiat sekä hyvitys. Sopimukseen kirjataan myös mahdollinen jälkiseuranta, jossa selvitetään, onko tilanne korjaantunut vai onko tarvetta lisäsovitteluun. Kaikki paikalla olevat allekirjoittavat naapuruussovittelu sopimuksen.

Resurssit

Naapuruussovittelun tulee olla asukkaille maksutonta. Mahdolliset kulut maksaa taloyhtiö. Kuluja tulee koulutuksesta ja sovittelijoiden palkkioista. Sovittelulle tulee olla puolueeton tila, esimerkiksi taloyhtiön kerhohuone. Tila ei saa liittyä soviteltavaan asiaan.

Kokemuksia

Naapuruussovittelu on ollut osa Suomen Pakolaisavun Kotilo-projektia vuosina 2006–2010. Se on toteutettu yhteistyössä sovittelun ammattilaisten kanssa. Sovittelumallia on kokeiltu ensisijaisesti Espoonkruunu Oy:n, VAV Asunnot Oy:n, Myllypuron kiinteistöt Oy:n, TVT Asunnot Oy:n, Tampereen Vuokratalosäätiön, Tampereen Vuokra-asuntojen sekä Kunta-asunnot Oy:n Ylöjärven kohteissa. Malli on todettu toimivaksi ja suosituksi. Suomen Pakolaisavun verkkosivuilla on lisää materiaalia naapuruussovittelusta www.pakolaisapu.fi/kotilopankki.

Hyödyt kestävän kehityksen kannalta

Naapuruussovittelusta koituu ensisijaisesti sosiaalisen kestävyyden hyötyjä, esimerkiksi arki sujuvoituu ja tasa-arvo sekä viihtyisyys lisääntyvät. Asukkaat otetaan huomioon tasapuolisesti ja ongelmaan pureudutaan perinpohjaisesti. Ilman sovittelua asukkaiden ristiriidat voivat yltyä konflikteiksi, jotka puolestaan lisäävät muuttamisherkkyyttä ja aiheuttavat myös kustannuksia.

Yhteystiedot

Suomen Pakolaisapu, Kotilo-projekti